

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Відділення поліції №3 Хмельницького районного управління поліції
Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області**

18.07.2025

місто Хмельницький, 2025

I. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму (далі - НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.07.2025 групою НПМ здійснено відвідування Відділення поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Шейгец Оксана Миронівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Халікова Анастасія Ігіталіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Відділення поліції №3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області (далі – Відділення поліції) знаходиться за адресою: вул. Петропавлівська, 65, селище Ярмолинці, Хмельницького району, Хмельницької області, 32100.

Керівництво: Фурман Петро Антонович, начальник Відділення поліції №3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Відвідування проведено за участі Соломона Андрія Ілліча - заступника начальника Відділення поліції №3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області.

Загальна чисельність працівників Відділення поліції станом 18.07.2025 складає 29 штатних одиниць, 2 посади є вакантними.

Відділення поліції знаходиться у двоповерховій будівлі. На вході наявна вивіска із зазначенням його повної назви. Пропускний режим в приміщення забезпечується інспектором чергової частини при вході, який реєструє всіх відвідувачів у Журналі обліку доставлених, відвідувачів та запрошених.

Для відвідувачів наявні необхідні інформаційні стенди. У приміщенні та по периметру встановлено 12 камер відеоспостереження з архівацією записів терміном понад 30 діб.

Під час відвідування встановлено, що у Відділенні поліції впроваджена та функціонує система «Custody Records» - інформаційно-комунікаційна система

«Інформаційний портал національної поліції України». В установі обладнано кімнати: прийому громадян, для проведення слідчих дій, для конфіденційного побачення з адвокатом, облаштовано робоче місце інспектора з дотримання прав людини (фото 1, 2, 3, 4).

На дверях службових кабінетів встановлені таблички із зазначенням посад та прізвищ працівників поліції.

Відповідно до вимог підпункту пункту 1 розділу VII Інструкції з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція) у Відділенні поліції обладнано 1 (одну) кімнату для затриманих.

Згідно із відомостями Журналу обліку осіб, яких поміщено до кімнати для затриманих у Відділенні поліції, з 2023 року та станом на момент відвідування, затримані особи до цієї кімнати не поміщувалися.

В день відвідування у Відділенні поліції затримані особи не перебували. Проте, з початку 2025 року працівниками Відділення поліції затримано 5 осіб, з них: за вчинення адміністративних правопорушень – 1 особа, затриманих за підозрою у вчиненні злочину - 3 особи, затриманих на підставі ухвали слідчого судді, суду - 1 особа.

У черговій частині Відділення поліції в наявності дві аптечки для надання першої домедичної допомоги, у яких не виявлено медикаментів термін зберігання яких минув.

При вибірковій перевірці посадових інструкцій (функціональних обов'язків) працівників Відділення поліції встановлено, що до посадових інструкцій включено інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання стосовно доставлених, затриманих, арештованих осіб.

Відповідно до вимог Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 № 327, будівля підрозділу поліції обладнана пандусом, що забезпечує вільний доступ до приміщення Відділення поліції маломобільним групам населення.

З метою отримання інформації про дотримання прав людини в діяльності Відділення поліції проведено спілкування з 5 працівниками.

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень чи насильницької смерті примусово утримуваним у Відділенні поліції особам не зафіксовано.

Попередні зауваження.

Відвідування Відділення поліції групою НППМ здійснювалось вперше.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катувань, жорстокого, нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Відповідно до підпункту 1 пункту 1 розділу VII Інструкції, у Відділенні поліції функціонує кімната для затриманих. Основною вимогою щодо її функціонування є забезпечення прав людини, безпеки, гідного ставлення та належних умов перебування у ній затриманих громадян.

Однак, у порушення пункту 5 абзацу 1 розділу VII Інструкції та вимог Додатку «Г» ГБН В.2.2-00032684-001:2023 «Об'єкти для утримання (розміщення, поміщення) осіб», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 29.12.2023 №1091, у кімнаті для затриманих вказаного Відділення поліції відсутнє необхідне побутове обладнання та меблі, а саме: стіл для приймання їжі, лава (табуретки) та полиці для розміщення особистих речей (фото 5).

2. У порушення вимог пункту 18.2 (с) Європейських пенітенціарних правил, вказана кімната не обладнана кнопкою виклику персоналу Відділення поліції з метою негайного встановлення контакту з працівниками поліції. Європейський Комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у Дванадцятій Загальній доповіді [CPT/Inf(2002)15] зазначив, що через відсутність кнопок виклику працівників поліції зростає небезпека несвоєчасного втручання в усілякі можливі інциденти (насильство серед утримуваних, спроби самогубства, пожежі, тощо).

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

3. У порушення статті 32 Кодексу цивільного захисту України, у будівлі відсутнє найпростіше укриття, яке має забезпечувати можливість безпечного перебування населення під час надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів.

Відповідно до Державних будівельних норм України В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», при проектуванні та реконструкції будівель державних установ з постійним перебуванням людей (зокрема судів) обов'язковим є облаштування споруд подвійного призначення або окремих укриттів.

Згідно з Державними будівельними нормами України В.2.2-9:2009 «Громадські будинки та споруди», у складі інженерного забезпечення громадських будівель має бути передбачено систему заходів цивільного захисту, включаючи приміщення для тимчасового укриття людей.

Варто врахувати, що вимоги до укриттів були оновлені з урахуванням умов воєнного стану. Ситуація є особливо небезпечною з огляду на те, що упродовж тривалого періоду продовжуються ракетні та інші обстріли різних регіонів України у тому числі й Хмельницької області. Це суттєво підвищує ризики для життя і здоров'я громадян у разі відсутності укриття.

Таким чином життя громадян, що перебувають у приміщенні Відділення поліції знаходиться у небезпеці, а гарантовані державою права на безпеку та життя не забезпечуються.

Окрім того, у Відділенні поліції відсутні схеми евакуації під час повітряної тривоги до найближчого укриття, показники руху до нього, як це передбачено пунктом третім Розділу II Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України 09.07.2018 № 579.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Загальної декларації прав людини, стаття 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права, стаття 13 Європейської соціальної хартії, стаття 49 Конституції України, статті 18, 23 Закону України «Про Національну поліцію», Порядок підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115).

4. Пунктом 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

Водночас у порушення вищевказаних положень, а також вимог частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу» та Порядку

підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, співробітники зазначеного Відділення поліції не пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

5. Відповідно до розділу III Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 № 821/937/1549/5/156, органи внутрішніх справ сприяють організації надання замісної підтримувальної терапії або проведення детоксикації адмінзатриманим.

Проте, під час спілкування з інспекторами чергової частини, які чергували в день відвідування, з'ясовано, що вони не обізнані з порядком дій, передбаченим у разі затримання особи, яка потребує лікування препаратами замісної підтримувальної терапії (далі – ЗПТ).

6. Крім того, працівники поліції не ознайомлені із Порядком взаємодії закладів охорони здоров'я, територіальних органів внутрішніх справ, установ виконання покарань і слідчих ізоляторів у частині забезпечення наступності диспансерного спостереження за ВІЛ-позитивними особами, здійснення клініко-лабораторного моніторингу за перебігом хвороби та проведення антиретровірусної терапії, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України від 05.09.2012 № 692/775/1311/5, яким визначено алгоритм дій працівників поліції у разі затримання особи, яка потребує отримання препаратів антиретровірусної терапії.

Інші порушення.

7. На виконання вимог статей 212-213 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та пункту сьомого розділу VII Інструкції, у Відділенні поліції призначається одна або декілька службових осіб, відповідальних за перебування затриманих у цьому підрозділі поліції, крім слідчих (дізнавачів). Відповідальні за перебування затриманих осіб безпосередньо підпорядковуються та підзвітні керівникові органу досудового розслідування.

У ході спілкування з особою відповідальною за перебування затриманих та ознайомлення з документацією яка ведеться, встановлено, що цей співробітник

в повній мірі не виконує свої функціональні обов'язки: не веде обліку усіх дій, що проводяться за участю затриманого, зокрема часу їх початку та закінчення, а також осіб, які проводили такі дії або були присутні при проведенні таких дій; не зазначається дата затримання (не надано інформації по жодному затриманню яке відбулося в порядку 208 КПК України в період з 2024 – червень 2025 років).

Зазначене свідчить про відсутність достатнього контролю за додержанням прав громадян під час їх перебування у Відділенні поліції, а також вказує на наявність причин і умов які сприяють порушенню цих прав. Крім того, ця обставина може сприяти приховуванню таких фактів.

8. Під час перевірки Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених (додаток 7 до Інструкції) (далі – Журнал) встановлено неналежне та некоректне заповнення граф Журналу та внесення записів із виправленням. Зокрема, у ході відвідування встановлено, що працівники поліції, які здійснюють пропускний режим до адміністративного приміщення Відділення поліції, в порушення вимог примітки до додатку 7 Інструкції не у всіх випадках заносять інформацію про відвідувачів Відділення поліції. Так, згідно записів Журналу, відомості про затриману, в порядку статті 208 КПК України, особу К. 1981 р.н., не внесено.

Утім, дана інформація внесена до Журналу інформування центрів з надання безоплатної правової допомоги затриманим (запис за №85). Аналогічна ситуація зафіксована у Журналі за 2024 рік (відсутні запис про особу від 19.08.2024 о 16:52).

У Журналі некоректно заповнюються графа «Мета доставлення, прибуття» до органу (підрозділу) поліції. Зокрема, у Журналі 02.01.2024 о 17:40 зафіксовано особу Ф. 1975 р.н., метою відвідування Відділення поліції зазначено «Затримання». Утім, дана особа прибула у Відділення поліції з метою надання правничої допомоги затриманій особі.

Окрім того, у Журналі зафіксовані виправлення, підтирання та коригування інформації за допомогою коректора у записах за 15.04.2025.

Зафіксовані факти неналежного ведення Книги приймання-здавання чергування (далі – Книга) (додаток 11 до Інструкції). Так, працівниками поліції не вносяться дані щодо «затриманих осіб, які обґрунтовано підозрюються у вчиненні кримінальних правопорушень», а також «затриманих осіб за скоєння адміністративних правопорушень», що є порушенням пункту 25 Інструкції. Зокрема, 28.01.2025 в порядку статті 208 КПК України було затримано особу, однак інформацію про неї не внесено до Книги; 02.06.2025 затримано особу за скоєння адміністративного правопорушення – інформацію до Книги не внесено (фото 6).

Зауважимо, що Європейський комітет у Другій 5 Загальній доповіді [СРТ/Inf (92) 3]) зазначає, що однією із додаткових гарантій запобіганню жорстокого поводження є повне досьє, фіксація всіх аспектів, що пов'язана із затриманими особами та відображення усіх заходів, яких було вжито по відношенню до затриманої особи.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції в Хмельницькій області, Відділенню поліції № 3 Хмельницького районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Хмельницькій області відповідно до їх компетенції:

1. Забезпечити належний розгляд та виконання даних рекомендацій, встановити дієвий контроль за станом усуненням порушень і недоліків, виявлених в ході моніторингового відвідування, а також причин і умов що їм сприяли.

2. Ужити заходів, спрямованих на облаштування у зазначеному підрозділі поліції найпростішого укриття на випадок повітряної тривоги або інших надзвичайних ситуацій відповідно до встановлених норм і стандартів.

3. Забезпечити належні умови тримання громадян у кімнаті для затриманих відповідно до вимог національного та міжнародного законодавства.

4. Організувати проходження визначеними співробітниками вказаного Відділення поліції відповідної підготовки (навчання) з питань володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги, з отриманням ними відповідного посвідчення.

5. Вжити заходи щодо вивчення службовими особами відділення поліції Порядку взаємодії закладів охорони здоров'я, органів внутрішніх справ, слідчих ізоляторів і виправних центрів щодо забезпечення безперервності лікування препаратами замісної підтримувальної терапії», затвердженого спільним Наказом МОЗ України, МВС України, Міністерства юстиції України та Державної служби України з контролю за наркотиками від 22.10.2012 №821/937/1549/5/156.

6. Забезпечити належний облік усіх обставин та подій, що відбуваються за участі затриманих (примусово доставлених) осіб у приміщенні Відділення поліції. Організувати належне виконання своїх обов'язків службовими особами, визначеними відповідальними за перебування та забезпечення дотримання прав затриманих згідно статті 212 КПК України.

7. Забезпечити належне ведення службової документації у Відділенні поліції, зокрема Журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених.

Додаток: фототаблиця на 2 арк.

Керівник групи НПМ

головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

Оксана ШЕЙГЕЦ

ФОТОТОТАБЛИЦЯ ДО ЗВІТУ

фото 1

фото 2

фото 3

фото 4

фото 5

фото 6

№ 23

Офіс
національного бюро
слідства
(назва)
т.

Відомо, що під час чергування з 20.04.01 до 20.05.01 року заступник начальника слідчого відділу (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали) виконував функції слідчого (посада, звання, прізвище, ініціали).

20.05 року
заяв та
вчинили
суб'єкти в
зв'язку з
затримання
тримання
встановлено
на підставі
наказу
Офісу,
згідно з

Довідково, що під час чергування з 20.04.01 до 20.05.01 року заступник начальника слідчого відділу (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали) виконував функції слідчого (посада, звання, прізвище, ініціали).

розкрито, затримано осіб, які обурювано підозрюються у вчиненні кримінального правопорушення, з яких, з яких, які перебувають в розшуку.

Крім того, доводжу до Вашого відома, що в кінці для затриманих утримувались осіб, з яких із порушенням термину тримання встановлено, що вони перебувають в незаконному ув'язненні, а саме: (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали).

Чергування, а також безоплатні, службові документацію, спеціальні засоби, оперативну, криміналістичну техніку та інше майно згідно з описами (інвентарними номерами)

завів (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали)

привів (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали)

« 25 » 01 20 25 року

Зауваження та пропозиції осіб, які проводили перевірку:

Слідчий має право здійснювати обшуки, затримувати осіб, які перебувають в розшуку, а також проводити інші заходи, передбачені законом.

Особа, яка проводила перевірку: (назва) (посада, звання, прізвище, ініціали)

« 25 » 01 20 25 року

Керівник групи НПМ
головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України з прав людини

O. Ullrich-

Оксана ШЕЙГЕЦ